jongeren op
gezond gewicht

feiten en cijfers

januari 2017

resultaten

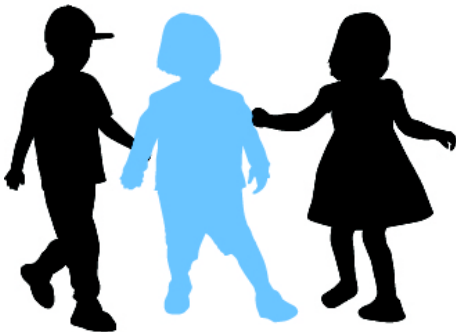

- In JOGG-gemeente Veghel is in 2015 de groei van het percentage overgewicht onder groep 2 en 7 van het basisonderwijs geremd. Ook is de Veghelse jeugd in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar gezonder.
- Het percentage totaal overgewicht (inclusief obesitas) bij de Haagse jeugd van 2 tot en met 15 jaar bleef in de periode 2007-2015 stabiel (19,4% in 2015). De 9-10-jarigen (22-23%), jeugd van Hindostaanse (37,0%) en Turkse herkomst (33,4%) en in wijken met de meeste achterstand (29%) hebben de hoogste percentages overgewicht inclusief obesitas. Bij de jeugd van Hindostaanse herkomst steeg het percentage overgewicht (exclusief obesitas).
- In Alphen aan den Rijn is in de periode 2012 – 2015 het aantal kinderen met overgewicht gestabiliseerd en is in de wijk Ridderveld het aantal kinderen met overgewicht licht gedaald van 16,2% in 2012 naar 14,4% in 2015.
- In Zwolle zijn de resultaten op twee basisscholen die de afgelopen jaren meegedaan hebben aan een Europees project over het aanleren van een gezonde leefstijl en het terugdringen van gezondheidsverschillen na een jaar nog steeds blijvend. De kinderen uit lagere sociaaleconomische groepen die voorheen ongezonder gedrag vertoonden zijn gezonder gaan leven, de kinderen uit hogere sociaaleconomische groepen zijn zich gezond blijven gedragen, waardoor de bestaande verschillen tussen de groepen zijn verdwenen.
- In 2012 had nog 21% van de Amsterdamse kinderen tussen twee en achttien jaar overgewicht of obesitas. In 2014 was dat aantal gedaald naar 19%. Op het totaal van de zware kinderen is dat een daling van zo'n 10%. Absoluut gesproken is het aantal te zware kinderen gedaald van ruim 27.000 naar ruim 25.000.
- In Haarlem is in postcodegebied 2021 een daling van overgewicht onder jongeren te zien van 22% in 2010-2012 naar 13% in 2013-2014. In postcodegebied 2022 was het percentage overgewicht in 2010-2012 20% tegenover 15% in 2013-2014. In heel Haarlem is het overgewicht gedaald van 14,9% naar 12,8%.
- In Brunssum zijn de eerste resultaten van de lokale JOGG-aanpak veelbelovend. In het schooljaar 2014/2015 had 20,6 procent van de 2.000 deelnemende leerlingen overgewicht. Een jaar later is dat percentage gedaald tot 17,2 procent. Ook de motorische vaardigheden namen toe. Vorig schooljaar had 30 procent van de kinderen een motorische achterstand. Dat percentage daalde naar 23,3 procent.
- Na vijf jaar Doe ff Gezond is het overgewicht in Dordrecht West gedaald van 41,6% in 2011 naar 34,4% in 2015, dat betekent een afname van het percentage overgewicht van 17% in de periode 2011-2015.
- Mede dankzij de inspanningen van JOGG-Leiden is het percentage jongeren met overgewicht in Leiden de afgelopen jaren gedaald van 12,8% (2012) naar 11,4% (2014). Dit blijkt uit een meting van GGD Hollands Midden. Zij meten jaarlijks een groep basisscholieren van de groepen 2 en 7. Deze cijfers laten zien dat het gemiddelde gewicht van de groepen kinderen de afgelopen jaren is gedaald. Het percentage kinderen met overgewicht is in Leiden lager dan het landelijk gemiddelde dat ligt op 13% overgewicht en 3% obesitas.
- Het percentage 0 t/m 11 jarigen met overgewicht (incl. obesitas) is in 2013 t.o.v. 2008 voor zowel de regio West-Brabant, Breda als de buurten Kesteren/Muizenberg en de Geeren Noord en -Zuid gestabiliseerd. Hoewel op wijkniveau (nog) niet aantoonbaar, is er in vergelijking met het lokale niveau (Breda) in Heuvel in 2013 een significante afname van het percentage kinderen met overgewicht (incl. obesitas) en in de Geeren een significante afname van het percentage kinderen met obesitas.
- JOGG-gemeente Purmerend presenteerde in september 2015 nieuwe resultaten uit JOGG-wijken Overwhere en Wheermolen. In deze wijken is het aandeel 4-, 5- en 10-jarigen met overgewicht in 2014 gedaald ten opzichte van 2011. Het aandeel 2-jarigen met overgewicht is er gelijk gebleven.
- De laatste drie jaar is vooral ingezet op de leeftijd tot 12 jaar. Omdat er bij 14-jarigen een stijging van

het aandeel kinderen met overgewicht te zien is gaat Purmerend zich meer dan voorheen richten op de doelgroep 12+.

- Uit recent trendonderzoek blijkt dat het overgewicht onder Rotterdamse kinderen in heel Rotterdam afneemt. Van de kinderen op Lekker Fit! scholen had in 2012, 28,7% overgewicht, in 2013 was dit 26,3%. Met het keren van de stijgende overgewichttrend is een belangrijke stap gezet naar een gezonde en fitte Rotterdamse jeugd.
- Het percentage kinderen in Amsterdam met overgewicht is in 2013 gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. In 2011 had 16,8% van de kinderen overgewicht en obesitas, in 2013 is dat nog 15,2%.
- Begin februari 2014 was er in alle Utrechtse JOGG-wijken samen (Overvecht, Kanaleneiland, Noordwest en Hoograven) een lichte verbetering in de overgewicht cijfers zichtbaar. Tussen 2010 en nu is het percentage van 25% gedaald naar 22%.
- Het percentage basisschoolkinderen met overgewicht in Zwolle is gedaald van 12,1 % in 2009 naar 10,6 % in 2012. Dit is de belangrijkste conclusie uit het leefstijlonderzoek ChecKid 2012, waaraan ruim 9.500 kinderen meededen verspreid over 38 basisscholen in Zwolle.
- Uit onderzoek van GGD Zaanstreek-Waterland uit 2015 blijkt dat kinderen in JOGG-gemeente Zaanstad tijdens het ontbijt en op school vaker water zijn gaan drinken. Er blijkt een significant verschil in hoe vaak kinderen dagelijks zoete drankjes drinken. Zo drinken kinderen uit JOGG-wijken dagelijks minder vaak zoete dranken dan kinderen uit niet JOGG-wijken. Daarnaast laat het onderzoek een stijging zien van het aantal Zaanse kinderen dat dagelijks water drinkt.

100 ml minder
per dag

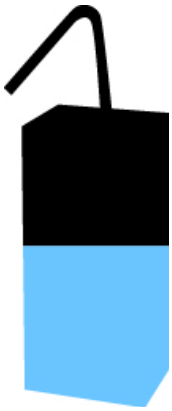

Op twee Rotterdamse Lekker Fit! basisscholen dronken in 2013 kinderen 100 ml met suiker gezoete drankjes minder per dag. Dit is het resultaat van de Rotterdamse JOGG-aanpak en zijn watercampagne.

peuters eten
in 2014
meer fruit

- In stadsdeel Nieuw-West in Amsterdam ziet men na een JOGG-pilot van 2 jaar in 2014 dat peuters op de voorschool meer zijn gaan bewegen, vaker fruit eten en meer water drinken. Op de basisscholen is vooruitgang geboekt bij het middageten en wordt meer water en minder (ge)zoete drank gedronken. Voor kinderen in de buurt is een programma, gebaseerd op sociale marketing voor buitenspelen ontwikkeld.

landelijke campagnes

The Daily Mile

Op 28 september 2016 werd officieel gestart met The Daily Mile in Nederland. Jongeren Op Gezond Gewicht is hier initiatiefnemer van. Via de JOGG-beweging, maar ook op landelijk niveau zal Jongeren Op Gezond Gewicht basisscholen stimuleren om iedere dag 15 minuten te gaan (hard)lopen met de hele klas.

Per november 2016 rennen 5.194 leerlingen op meer dan 100 scholen iedere dag The Daily Mile.

100 meter voor Dafne

Dafne Schippers ging in 2016 voor goud op de 100 meter tijdens het EK Atletiek in Amsterdam en op de Olympische Spelen in Rio. Dit deed ze niet alleen! De JOGG-beweging bundelde haar kracht en moedigde haar aan. Hoe? Door heel Nederland in beweging te brengen! We lieten zien dat iedereen 100 meter kan lopen en dat alles een 100 meter baan kan zijn.

7799 deelnemers deden mee aan 100 meter voor Dafne en er zijn meer dan 578.869 mensen mee bereikt.

DrinkWater

Per 2016 zijn er meer dan 84 JOGG-gemeenten aan de slag gegaan met de aanpak DrinkWater en lokale uitrol van de landelijke campagne.

Net als de JOGG-aanpak krijgt ook DrinkWater in elke gemeente zijn eigen invulling. Jongeren Op Gezond Gewicht faciliteert, ondersteunt en inspireert met goede voorbeelden uit andere gemeenten, kennis en materialen. Scholen, ouders en jongeren worden gestimuleerd zelf met het thema aan de slag te gaan. Dat zorgt voor

betrokkenheid bij het thema.

DrinkWater-pakketten gericht op peuters

Jong geleerd, is oud gedaan: Daarom is het belangrijk dat peuters wennen aan de smaak van water, in plaats van aan de smaak van zoete dranken. Om kinderdagverblijven te ondersteunen, verspreiden JOGG-regisseurs op de kinderdagverblijven in hun gemeenten speciale DrinkWater-pakketten. Daarin zitten middelen, zoals drinkbekers en een waterdiploma, waardoor water drinken voor peuters gemakkelijk en aantrekkelijk wordt.

bereik DrinkWater-pakketten

Inmiddels zijn er meer dan 35.000 kinderen met DrinkWater-pakketten bereikt in 58 JOGG-gemeenten.

35.000 kinderen
bereikt met DrinkWaterpakketten

overstapservice voor basisscholen

Als water drinken op school de norm zou zijn, zou dat enorm bijdragen aan gezond gewicht onder leerlingen. Jongeren Op Gezond Gewicht daagt alle scholen uit om met behulp van de website www.overopdrinkwater.nl over te stappen op DrinkWater. Het Kenniscentrum helpt scholen te inspireren met voorbeelden, interessante links en praktische informatie. Scholen in JOGG-gemeenten die samen met de JOGG-regisseurs een plan indienen worden beloond met gratis DrinkWater bidons voor de hele school.

Gratis Bewegen

In 2016 zijn 11 gemeenten gestart met de campagne Gratis Bewegen. In 2016 zijn er 42 gemeenten aan de slag met Gratis Bewegen.

Groente… zet je tanden erin!

Op 23 maart 2016 ging de nieuwe themacampagne Groente… zet je tanden erin! Officieel van start tijdens het Kennisfestival 2016.

programma's

De Gezonde School(kantine)

Van de in totaal 821 scholen in JOGG-gemeenten is inmiddels 62% van de VO-scholen en 42% van de MBO-scholen aan de slag met de gezonde schoolkantine. Er is een aantal JOGG-gemeenten die het nog veel beter doen dan het gemiddelde. Zo zit Den Haag bijvoorbeeld op ca. 95% van alle scholen die actief zijn met de gezonde schoolkantine.

Maar er zijn ook kleinere gemeenten die (bijna) een 100% score hebben zoals Zaanstad, Zwijndrecht, Veghel, Roosendaal en Zwolle. In deze gemeenten zijn (bijna) alle vo en mbo scholen aan de slag!

982 sportverenigingen
doen mee aan
De Gezonde
Sportkantine

De Gezonde Sportkantine

Aantal verenigingen:

- 982 sportverenigingen zijn geadviseerd en hebben een starterspakket van De Gezonde Sportkantine ontvangen of zijn aan de slag met het programma "Lekker Bezig" van KNVB en Sligro. Zij zijn nu aan de slag met het stap voor stap creëren van een gezonder aanbod in hun sportkantine.
- Greenco is vanaf maart 2016 officieel supporter van De Gezonde Sportkantine.
- Sligro en KNVB tekenden in maart 2016 de samenwerkingsovereenkomst met Jongeren Op Gezond Gewicht waarbij er samen wordt gewerkt naar een gezonder voedingsaanbod in sport- en schoolkantines.

De Gezonde Werkvloer

We organiseren in JOGG-gemeenten inspiratie bijeenkomsten de gezonde werkvloer om werkgevers en werknemers bewust te maken van het belang tijdig te investeren in gezonde leefstijl en vitaliteit. Dit doen we in samenwerking met onze JOGG-gemeenten en de lokale PPS-partners.

Bereik bedrijven en organisaties tot nu toe: 480. Voor onze aanstaande werknemers, de doelgroep jongeren vanaf 16 jaar is een samenwerking tussen Jongeren op Gezond Gewicht, ministerie van SZW en de MBO-Raad tot stand gebracht. Op het MBO gaan we studenten, hun docenten, praktijkbegeleiders en leerbedrijven inspireren over gezond en veilig werken.

het bereik van jongeren op gezond gewicht

119 JOGG-gemeenten: Aa en Hunze, Aalsmeer, Achtkarspelen, Alkmaar, Almere, Alphen aan den Rijn, Ameland, Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Assen, Beesel, Bergen, Bergen op Zoom, Binnenmaas, Bonaire, Borger-Odoorn, Breda, Brummen, Brunssum, Cuijk, De Fryske Marren, De Wolden, Delft, Den Bosch, Den Haag, Den Helder, Doetinchem, Dongen, Dordrecht, Dronten, Eijsden-Margraten, Elburg, Emmen, Ermelo, Geldermalsen, Gennep, Geldrop-Mierlo, Goeree-Overflakkee, Gouda, Grave, Groningen, Gulpen-Wittem, Haarlem, Haarlemmermeer, Hardenberg, Harderwijk, Harlingen, Hattem, Heemskerk, Heerenveen, Heerlen, Hellevoetsluis, Helmond, Hilversum, Hoogeveen, Horst aan de Maas, Houten, Huizen, IJsselstein, Kampen, Katwijk, Kerkrade, Leeuwarden, Leiden, Lochem, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Meppel, Midden-Drenthe, Nijkerk, Noordenveld, Nunspeet, Nuth, Oldebroek, Ommen, Oss, Purmerend, Putten, Rheden, Ridderkerk, Roermond, Roosendaal, Rotterdam, Saba, Schagen, Schiermonnikoog, Schinnen-Onderbanken, Sittard-Geleen, Smallingerland, St. Eustatius, Stichtse Vecht, Terschelling, Tilburg, Tynaarlo, Tytsjerksteradiel, Uden, Uithoorn, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Veghel, Venlo, Venray, Vlaardingen, Vlieland, Voorst, Waalwijk, Wageningen, Westerveld, Westervoort, Weststellingwerf, Weert, Zaanstad, Zevenaar, Zwijndrecht, Zwolle.
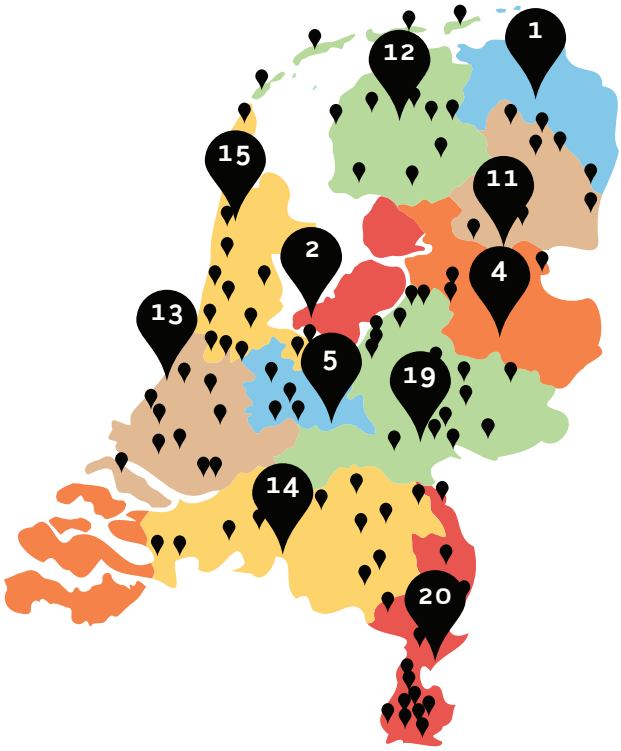
Kijk voor meer informatie op
jongerenopgezondgewicht.nl
en volg ons op Twitter: @JOGGNL